

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van (...) tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het samenwerkingsakkoord van ... tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie;
- het voorontwerp van instemmingsdecreet;
- de memorie van toelichting;
- het advies Inspectie van Financiën van 2 april 2019.

1. SITUERING

De wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie voorzag in de implementatie van het Verdrag van 's-Gravenhage van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie. Het Verdrag voorziet in de oprichting van een centrale autoriteit die een essentiële rol te spelen heeft bij de verwezenlijking van interlandelijke adopties. Het Verdrag voorziet tevens in de mogelijkheid dat in een federale Staat verscheidende centrale autoriteiten kunnen worden aangeduid. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van de federale centrale autoriteit en drie centrale autoriteiten van de Gemeenschappen.

Het adoptierecht vormt in België een gedeelde bevoegdheid tussen de Federale Staat en de Gemeenschappen. De federale overheid is bevoegd voor het bepalen van de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals vastgesteld in het Burgerlijk Wetboek en uitdrukkelijk voorbehouden bij artikel 5, §1, II, 6°, a van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Aldus is de federale overheid specifiek in het kader van adoptie bevoegd voor het bepalen van de (bekwaamheids)voorwaarden voor adoptie, de adoptievormen, de gevolgen en de beëindigingsgronden. Verder behoort ook het procedurerecht tot de bevoegdheid van de federale overheid, wat zich vertaalt in procedureregels omtrent adoptie in het Gerechtelijk Wetboek¹.

Uit artikel 5, §1, II, 1° en 6° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aangaande respectievelijk het gezinsbeleid en de jeugdbescherming, kan daarentegen worden afgeleid dat de gemeenschappen bevoegd zijn om regels vast te stellen in verband met de hulp, de begeleiding en de bijstand die verleend kan worden aan (kandidaat-)adoptanten en (kandidaat-)geadopteerden. In grote lijn zijn de gemeenschappen bevoegd voor de voorbereiding van de kandidaat-adoptanten, de bemiddeling voor adoptie en de nazorg voor zowel de adoptant als de geadopteerde.

De gemengde bevoegdheid in het domein van adoptie en de verdeling van de diverse stappen in de adoptieprocedure noopten tot de realisatie van een samenwerkingsakkoord.

Op 12 december 2005 werd overeenkomstig artikel 13 van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Federale Staat en de Gemeenschappen. Het akkoord heeft een deugdelijke gezamenlijke uitoefening van de eigen staatsrechtelijke bevoegdheden tot doel en waarborgt tevens het overleg tussen de federale autoriteit en de Gemeenschappen inzake adoptieaangelegenheden door onder meer de oprichting van een Commissie voor opvolging en overleg.

Titel 2 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie en titel 5 van de wet van 18 juni 2018 houdende diverse bepalingen inzake burgerlijk recht en bepalingen met het oog op de bevordering van alternatieve vormen van geschillenoplossing nopen tot een wijziging van het voornoemde samenwerkingsakkoord van 12 december 2005.

Voornoemde titel 2 heeft als hoofddoel de procedures voor binnenlandse en interlandelijke adoptie te harmoniseren op het stuk van de beoordeling van de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten. Voor de kandidaten voor de binnenlandse adoptie werd de verplichting ingevoegd om een geschiktheidsvonnis te verkrijgen. Reeds bij artikel 13 van het decreet van 3 juli 2015 houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen werd voor Vlaanderen geregeld dat de kandidaat-adoptant voor een binnenlandse adoptie over een geschiktheidsvonnis dient te beschikken alvorens een bemiddelingsovereenkomst met de binnenlandse adoptiedienst kan worden afgesloten. De federale wetgever acht nu ook met de harmonisering van de procedures voor binnenlandse en interlandelijke adopties dat de garanties uit hoofde van het Verdrag van 's-Gravenhage van 29 mei 1993 inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie dermate belangrijk voor de eerbiediging van de

¹ Art. 5, §1, II, 6°, a van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

rechten van het kind, dat alle kinderen geadopteerd in België gelijksoortige garanties moeten kunnen genieten.

2. INHOUD

Het samenwerkingsakkoord waar dit voorontwerp van instemmingsdecreet betrekking op heeft, bevat een reeks wijzigingen die het initiële samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 bijwerkt in lijn met Titel 2 van de nieuwe wet van 6 juli 2017.

De noodzakelijke wijzigingen in het samenwerkingsakkoord betreffen in eerste instantie de artikelen aangaande het maatschappelijk onderzoek, die rechtstreeks verband houden met de procedure tot het verkrijgen van het geschiktheidsvonnis. Daarenboven is de concrete handelswijze van de verschillende partijen bij het initiële samenwerkingsakkoord gewijzigd, zodat ook dit dient te worden onderworpen aan een actualisatie. Deze aanpassingen hebben voornamelijk betrekking op het voorafgaandelijk informeren van de afstandsouders, het voorwerp van het maatschappelijk onderzoek, het medisch attest en de samenstelling en de organisatie van de Commissie van overleg en opvolging.

Ook de financieringswijze van de federale staat voor de maatschappelijke onderzoeken wordt aangepast aan de handelswijze van de gemeenschappen.

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord werd voorgelegd op het Overlegcomité van 27 maart 2019.

3. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1.

Het decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid. Verder behoeft het artikel geen commentaar.

Artikel 2.

Overeenkomstig artikel 92bis, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, is een decretale instemming met het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie noodzakelijk, opdat dit akkoord in de Vlaamse Gemeenschap uitwerking kan hebben.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 Financiële weerslag van het voorstel

Dit samenwerkingsakkoord heeft op zich geen financiële weerslag. De financiële implicaties zijn immers reeds verbonden aan het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen en haar uitvoeringsbesluiten en het decreet van 3 juli 2015 houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen en haar

uitvoeringsbesluiten. Het samenwerkingsakkoord genereert daarentegen wel inkomsten doordat de Federale overheid de kosten van het maatschappelijk onderzoek ten laste neemt op basis van een forfait per type van maatschappelijk onderzoek.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 april 2019.

Een begrotingsakkoord werd niet vereist.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

7. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

7.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het voorontwerp van beslissing betreft een decreet dat meer dan eens in dezelfde vorm terugkeert en vereist dan ook geen wetgevingstechnisch en taalkundig advies.

7.2 RIA

Het voorontwerp valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringssimpactanalyse (RIA) omdat het een besluit betreft waar geen vrije beleidsruimte voor bestaat.

8. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaand ontwerp van samenwerkingsakkoord tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie;
- 2° de minister-president van de Vlaamse Regering en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het ontwerp van

samenwerkingsakkoord, vermeld in punt 1°, in naam van de Vlaamse Gemeenschap, te ondertekenen;

- 3° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van ... tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 12 december 2005 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie;
- 4° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het voorontwerp van decreet advies in te winnen bij de Raad van State.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN